

השם: צ'יז'ובקוויץ, צ'חוק.
 הכתובת: רח"ו, 101, פסו"ן 32, מ"ג
 לידה: גא-אמ"ק, 1934
 חגנית

הצעיר שזכה לפרס "העולם הזה" בשל אומץ לב לדוגמה בביצוע מעשה נועז ביום הששי של הגבול נער בן 17 בעל עיני תכלת ובלורית פרועה שאין לו זמן להסתפר מפני שהוא עסוק בטייס, חושף את דמותו של מיטב הדור הצעיר.

הצעיר שזכה לפרס "העולם הזה" בשל אומץ לב לדוגמה בביצוע מעשה נועז ביום הששי של הגבול נער בן 17 בעל עיני תכלת ובלורית פרועה שאין לו זמן להסתפר מפני שהוא עסוק בטייס, חושף את דמותו של מיטב הדור הצעיר.

מאת אורי אכנרי

ביום השטפון הגדול עברה ידיעה קטנה בעתונות, אחד הפרורים הרבים של המאורע. באזור המרי צף של נחלת יצחק נותקה משפחה בלב המים הגואים, שאימו להטביעה. המון רב הצטופף מרחוק, צעק והתרגש, אך איש ממנו לא נחלץ לעשות משהו. עד שנמצא צעיר שגודמן למקום במקרה. הוא יצא לכדו, הגיע אל האנשים, הצילם הוך סיכון חייו.

הוא לא היה אביר רומנטי שקפץ לתוך המים בלי חשבון. הוא לא סיכן את עצמו בלי תכלית. הוא היה פשוט צעיר שראה לפניו גיב, מוחו ולבו אמרו לו שיש לבצעו. הוא ראה גם את הדרך ה מעשית הנכונה של הביצוע. והיה בו עוד משהו — הקול האילם שלא נתן לו לחשוב הרבה, אמר לו: "לך ועשה!" יצחק דוידוביץ הנהו הוכחה. תוכחה שלא נשתנה שום דבר ביסוד — שהציר העברי נשאר צעיר עברי. אולם גיר שחו, דעותיו ותכונותיו שונות מאד מאלה של קודמיו, המבוגרים ממנו בכמה שנים. הוא חי במדינת ישראל, 1952. ואם נקבל את ההנחה שיצחק מאפיין את חלק הטוב של הדור הזה, האחר-מלחמתי, אלה שעתיד המדינה והחברה בידיהם, כדאי לבדוק: על איזו קרקע חברתית צמח הטיפוס הזה, מה עיצב אותו — ולאן הוא הולך?

לעשות את הכל

יצחק הוא יליד תל-אביב, שנתון 1934. משפחתו אופיינית למדי למשפחה מן ה"ותיקות" — רומני וליטאית שנפגשו בארץ, התחננו, גרו בתל-אביב עד שנודמן להם, לפני 15 שנה, לרכוש בית קטן, בן 2 חדרים, בפתח-תקוה. הבית נתן להם את האפשרות להקים משק עזר, דבר שהיה בשנים הקשות דרוש מאד לחניניה דוידוביץ, צבעי לפי מקצועו, שהיה לפי גים גם פקיד במשרד הטלפונים המנדטורי.

יצחק ואחותו, חוה בת ה-12, גדלו ב"בית זה באווירה עברית, לא ברוויה רבה אך גם לא בדוחק כלכלי — ביתו של פועל מקצועי המשתכר די לצרכו, קורא את הארץ ומצביע בעד מפא"י. כאלפים אחרים למד יצחק בבית-הספר העממי, המשיך בנימנסיה. אולם הלמודים העזרי ניים לבדם לא שבו את לבו. בגיל 13 הצטרף להגנה (גדנע) במסירת גיל כור זבת שהוא בן 15. הוא העביר קשרים ונשק, גם עמד בשמירות בימי המלחמה, אך היה צעיר מכדי להתגייס ממש. את הסיפוק הנפשי שלו מצא בשורה של עיר סוקים, שנתנו כיוון לחייו. הכל עניין או חו, והוא עסק בכל.

בקצב מסחרר, כמעט בעת ובעונה אחת, הצטרף לאגודה ימית, חתר והפיג ליג בסירות מפרשים; למד להתאגרף ותחר בתחרות; השתלם בנשק והפך צייד מומחה; למד לרקוד בלהקת באלט מפורסמת; רכב על סוסים ואופנועים, נהג במכוניות ובטראקטורים. — מלבד השתתפותו בכמה קורסים מפרכים ב"ר תר של הגדנע, כולל קורס סיירים בו הלך רגלי כ-700 ק"מ ב-13 מסעות. עד שהתפנה לעיסוק שכבש את לבו סופית: הטייס.

יצחק דוידוביץ, בן ה-17, הוא כיום טייס בתורו להתגייס לצבא (שם יוסיף בהשתלמותו כטייס). את הכסף הדרוש ללימודיו השתכר בעובדו כטראקטוריסט (10 ל"י ליום) בדרום. אין הוא יודע מה יהיה אחר שחרורו מן הצבא. אולי טייס מקצועי, הוא חש שחיו לפניו, הוא מוכן ללמוד את הכל. דרוך לעשות את הכל. והשאלה היא — הימצא לו מה לעשות?

גבולות חדשים קוראים

בהיותו בן 10 הצטרף יצחק לצופים, ובהיותו בן 12 פרש מהם. מדוע? הם לא עניינו אותו. גם ההתישבות אינה מעניינת אותו. לדעתי, הוא רק אחד הגיבובים שיש לעשותם, והוא בחר לו בגיבוב אחר. "בשום קבוץ לא יתנו לי לטוס", הוא טוען. "לכל היום תר, יתנו לי לנהוג בטראקטור..."

אלא שאצל יצחק אין זו תופעה של השתמטות. להיפך, כמעט. הגבול שעליו מקימים את ישובי-המשלט הוא רק אחד הגבולות הקוראים לו, גבול ששוב אין נודף ממנו ריח של העזת מהפכנית, כי בדור הקודם. ישנם גבולות חדשים — הים, האויר, ישובי-המשלט של יצחק הוא כמה אלפי רגל מעל לאדמה.

על בעיות החברה הצעירה אין לו לא מר כל דבר טוב. היא מורכבת, לדעתו, משני חלקים. חלק הארי הוא החברה ה"סלונית", דבר מה המורכב מ(א) שאי פה למצוא בן (בת) זוג, (ב) ריקודים, (ג) תקליטים, (ד) בגדים יפים. בזה הם מתעמקים. מסקנה: לא מעניין.

החלק השני, הקטן, מורכב מתנועות הד נוער. לדעת יצחק: שקר והעמדת פנים. פעם שאפו להתישבות ולחלוציות. יש לו שם הרבה חברים, הם לא חולמים אפרי לו על התישבות. פעם רצו, היום הם חושבים שזה שגוון. אלה שהולכים, בורר חים ברובם כעבור זמן קצר. מה שנשאר בתנועות: זנבות עלובים של מפלגות.

סיכום: "סילקתי עצמי מזה ומזה. הולך כמה פעמים בשבוע לקלוב התער" פה. פעם-פעמיים לקולנוע, עם חברה. לא עם חברה קבועה — אני מחליף לעתים קרובות. לא מצאתי עוד זו שתתאים לי. נשואין — זה עוד רחוק. לא יכול לקיים עכשיו אשה וילד. גם לא מצאתי מתאי" מה."

חסר: משהו חדש

מה דעתו של יצחק על המדינה שלו? המפלגות: אף אחת מהן אינה מוצאת חן בעיניו. לוא היה צריך להצביע, לא היה מצביע מפא"י. הוא היה מצביע נגד. אבל בעד מי? את זה אינו יודע. גם האחרות מגעילות. קשה למצוא מתאימה. באופוזיציה הן מדברות יפה, גם מפא"י הבטיחה לפני הבחירות. בשלטון לא היו עושים יותר טוב. המריבות בין המפלגות הן שטחיות, על סתם שטחיות. חסר משהו חדש, משהו המתאים לרוחו. אך אין הוא יודע מה.

העליה: "לדעתי החומר האנושי מחורבן. כדאי היה להשאירו בחו"ל. רק פיות אוכלים. לוא היה כסף מיותר, מילא, אבל כשאין, לשם מה מביאים כאלה?" צריכים להעלות אנשים בעלי אפשרויות. העולים של היום לא מוסיפים כלום למדינה, יצחק אינו מהפכן. הוא קפץ למים כשהיה צורך לקפוץ למים. אם יקפוץ או לא יקפוץ את הקפיצה הגדולה, הדרושה כדי לתת תנופה חדשה לגלגלי המדינה הזאת, תלוי בדבר אחד: אם ימצא משהו את הדרך אל לבו של יצחק זה, ושל כל אלפי היצחקים האחרים, וישים לפניו מטרה גדולה. כי יצחק אינו מאמין במטרות קטנות.